

DZIENNIK

ZARZĄDU M. ST. WARSZAWY

N 55

8 lipca

1922 r.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Miejski podatek szkolny.

Przepisy wykonawcze do Statutu *) o podatku szkolnym na rzecz m. st. Warszawy uchwalonego przez Radę Miejską w dn. 16 marca i 4 maja 1922 r. i zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w dn. 6 czerwca 1922 r. N S. M. 3087.

Na mocy art. 13 Statutu podatku szkolnego, Magistrat m. st. Warszawy zarządza, co następuje:

Do art. 2 p. a Statutu.

1. Do p. a art. 2 Statutu zaliczone są, niezależnie od tego, czy prowadzą samodzielne gospodarstwo domowe czy nie, osoby obojga płci, które ukończyły 21 lat wieku i zamieszkują w Warszawie od 6-ciu miesięcy.

Do art. 2 p. b.

2. Zgodnie z dołatkami V do art. 3 Ustawy o państwowym podatku przemysłowym, zalicza się do osób, wykonywujących osobiste zajęcia przemysłowe lub handlowe tych, którzy obowiązani są do wykupywania świadectw przemysłowych na osobiste zajęcia przemysłowe (ekspedytorzy, maklerzy giełdowi, inspektorzy i ajenci, pośrednicy handlowi i subjekci podróżujący).

3. Do osób, wykonywujących wolne zawody, zalicza się: lekarzy, dentystów, lekarzy weterynaryjnych, felczerów, adwokatów, obrońców sądowych, notariuszów, wydawców pism perjodycznych, literatów, artystów, architektów, inżynierów, techników, che-

mików oraz agentów, nie objętych § 2 niniejszych przepisów.

Do art. 2 p. c.

4. Za współwłaścicieli, wymienionych w p. c art. 2 Statutu, uważa się osoby, będące w jakiegokolwiek części właścicielami położonej w Warszawie nieruchomości, względnie przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego.

Do art. 3 p. b.

5. Wolni od podatku szkolnego są ci urzędnicy państwowi, którzy posiadają nominację (urzędnicy stabilizowani).

Do art. 3 p. c.

6. Do emerytów, zwolnionych od podatku szkolnego, zalicza się osoby, pobierające, na mocy specjalnych przepisów, emerytury ze Skarbu Państwa oraz od Związków samorządowych.

7. Osoby, korzystające z dobroczynności publicznej, są wolne od podatku, jeżeli są zarejestrowane w Wydziale opieki i pomocy społecznej Magistratu m. st. Warszawy.

8. Ucząca się młodzież jest wolna od podatku, jeżeli uczęszcza do niższych, średnich lub wyższych zakładów naukowych ogólnokształcących lub zawodowych, natomiast uczęszczanie na różnego rodzaju kursa nie zwalnia od podatku szkolnego (np. na kursa doksztalcające buchalteryjne, nowych języków, stenografii, śpiewu i t. p.).

9. Bezrobotnych uwzględnia się tylko takich, którzy fakt bezrobotności należycie udowodnią.

10. Osoby, które podlegają zwolnieniu od podatku, na zasadzie p. b i c art. 3 Statutu, obowiązane są same złożyć przy deklaracji do Wydziału podatkowego Magistratu należyte do-

*) Statut o podatku szkolnym zamieszczony w „Dzien. Zarz. m. st. Warsz.” Nr. 49-50 z dn. 19 czerwca 1922 r.

wody, usprawiedliwiający ich prawo do zwolnienia od podatku.

11. Za dowody, wymagane par. 10 niniejszych przepisów, uważa się:

- 1) dla urzędników państwowych — zaświadczenia władzy przełożonej;
- 2) dla emerytów — książki emerytalne;
- 3) dla osób, korzystających z dobroczynności publicznej, zaświadczenia Wydziału opieki i pomocy społecznej Magistratu m. st. Warszawy;
- 4) dla uczącej się młodzieży, mającej ukończonych 21 lat, — zaświadczenia uczelni, do których uczęszczają;
- 5) Dla bezrobotnych — zaświadczenia właściciela domu, w którym dana osoba mieszka, zaświadczenie Urzędu pośrednictwa pracy, względnie inne dowody, według uznania Wydziału podatkowo-egzekucyjnego, któremu przysługuje prawo sprawdzenia faktu bezrobocia.

12. O zwolnieniu od podatku osób, wymienionych w art. 3 Statutu, decyduje Wydział podatkowo-egzekucyjny.

W razie nieuwzględnienia prośby, Wydział oblicza podatek i zawiadamia płatnika, stosownie do art. 8 Statutu.

Odwolania od decyzji Wydziału ostatecznie rozstrzygane będą przez Delegację Wydziału podatkowo-egzekucyjnego.

Odwolania należy składać w terminie, wskazanym w ust. 2 art. 9 Statutu.

Do art. 6 i 7.

13. Podatek szkolny uiszcza się bez wystosowania do płatnika indywidualnego naku płatniczego.

Podatek winien być pobrany przez właściciela nieruchomości od osób, podlegających podatkowi w myśl art. 2 Statutu, z uwzględnieniem stanu faktycznego w dniu 1 stycznia roku podatkowego (art. 4 Statutu).

14. W razie nieuiszczenia podatku przez płatników, właściciel nieruchomości winien najdalej w miesiąc po

terminie płatności przesłać Magistratowi listę osób, zalegających w opłacie podatku (wzór № 3), poczem podatek wyegzekwuje Magistrat wraz z odsetkami i karami za zwłokę, przewidzianymi w art. 6 Statutu, oraz wraz z kosztami egzekucji.

15. Pobrane kwoty podatku szkolnego właściciel nieruchomości winien co kwartał, najdalej w miesiąc po terminie płatności wpłacać do Kasy Miejskiej przy deklaracji płatniczej (wzór № 1).

Przy deklaracji płatniczej właściciel nieruchomości składa do Kasy Miejskiej wykazy:

- 1) płatników, którzy wpłacili podatek (wzór № 2);
- 2) osób, które podatku nie wpłaciły (par. 13 niniejszych przepisów (wzór № 3);
- 3) osób, które wyprowadziły się z nieruchomości (wzór № 4).

Wszelkie potrzebne druki wraz z instrukcją właściciele nieruchomości otrzymują bezpłatnie od Wydziału podatkowo-egzekucyjnego Magistratu.

16. Za pobór podatku szkolnego właściciele nieruchomości otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5% od kwoty, wpłaconej do Kasy Miejskiej; wynagrodzenie to będzie potrącone przy wpłaceniu podatku szkolnego do Kasy Miejskiej.

17. Za niestosowanie się do Statutu i za niewykonanie niniejszych przepisów właściciele nieruchomości będą odpowiedzialni na ogólnych zasadach z art. 138 Kodeksu Karnego.

Do art. 8.

18. Wydział podatkowo-egzekucyjny Magistratu, w celu zbadania prawidłowości dokonanego obliczenia podatku, zasięgnie potrzebnego materiału z akt wymiarowych innych podatków miejskich (pod, od nieruchomości), oraz, za porozumieniem się z władzami skarbowymi, z akt wymiarowych państwowych podatków przemysłowego i dochodowego; również Wydział, w razie potrzeby, zażąda od płatników, względnie od osób trzecich, zeznań lub wyjaśnień, dotyczących wymiaru podatku szkolnego.

Po zbadaniu sprawy w wypadkach, przewidzianych w art. 8 Statutu i w ust. 2 par. 12 niniejszych przepisów, Wydział podatkowo-egzekucyjny Magistratu obliczy podatek.

Do art. 9.

19. Do ostatecznego załatwienia odwołań od dokonanego przez Wydział podatkowo-egzekucyjny obliczenia podatku (ustęp 2 par. 18 niniejszych przepisów) Magistrat upoważnia Delegację Wydziału podatkowo-egzekucyjnego.

Odwołanie należy wnosić w terminie, wskazanym w ust. 2 art. 9 Statutu, do Wydziału podatkowo-egzekucyjnego.

Do art. 10.

20. Podania o przyznanie ulgi — w myśl art. 10 Statutu należy składać wraz z odpowiednimi dowodami do Wydziału podatkowo-egzekucyjnego, który rozstrzyga sprawę.

Odwołania od decyzji Wydziału ostatecznie rozstrzygane będą przez Delegację Wydziału podatkowo-egzekucyjnego.

Odwołania należy wnosić w terminie, wskazanym w ust. 2 art. 9 Statutu.

Do art. 11.

21. Prośby o całkowite lub częściowe zwolnienie od podatku wnosić należy — w myśl art. 11 Statutu — do Wydziału podatkowo-egzekucyjnego.

Prośby te wraz z opinią Wydziału przedstawione będą Delegacji Wydziału podatkowo-egzekucyjnego do ostatecznej decyzji.

22. Prośby o odroczenie zapłaty podatku lub rozłożenia go na raty wnosić należy do Wydziału podatkowo-egzekucyjnego, który będzie je rozstrzygał ostatecznie.

Do art. 12.

Podatek szkolny za rok 1922 będzie pobrany w terminie 1 sierpnia za 2 kwartały, a następnie będzie pobierany kwartalnie w terminach, wskazanych w art. 6 Statutu.

Podatek może być wpłacony również i za cały rok, względnie mogą być wpłacone dwie lub trzy raty podatku odrazu.

Przepisy dla akuszerok.

(Zatwierdzone przez wiceprezydenta W. Jabłońskiego w dn. 1. VII 1922 r. — jako uzupełnienie do ogólnej „Instrukcji dla pielęgniarok i pielęgniarzy w szpitalach miejskich”, (oba służącej akuszerki i praktykantki. (Dziennik Zarządu m. st. Warszawy № 12 z dn. 7 lutego 1922 r.)

Przepisy dla starszej akuszerki.

1) Główny nadzór nad wewnętrznym życiem Zakładu leży na obowiązkach Starszej akuszerki.

2) Starsza akuszerka odpowiedzialna jest nie tylko za całość majątku ruchomego na salach chorych (bielizna, utensylja lekarskie, umeblowanie, pościel), lecz obowiązana jest wiedzieć o wszystkim, co się tyczy stanu ciężarnych, rodzących i położnic, a przedewszystkiem dbać o ich obsługę, pielęgnowanie i mieć ścisły nadzór nad pielęgowaniem ciężko i nieprawidłowo rodzących i chorych.

3) Starsza akuszerka czuwa nad spełnianiem obowiązków przez akuszerki, praktykantki i uczennice.

4) Starsza akuszerka prowadzi porody i pielęgnuje chore płatne. Odnosnie chorych płatnych ginekologicznych, które pielęgnuje akuszerka-felczerka, starsza akuszerka obowiązana jest dbać, żeby chore miały na czas podane pożywienie, żeby miały czystą bieliznę, pokój utrzymany w porządku, żeby były dobrze obsłużone przez pielęgniarki i t. p.

5) Starsza akuszerka decyduje o wezwaniu lekarza w razie powikłań porodowych. O ciężko rodzących starsza akuszerka zawiadamia dyżurnego ordynatora niezależnie od powikłań i możliwie najwcześniej.

6) Starsza akuszerka czuwa nad zachowaniem ciszy i spokoju w zakładzie, nad troskliwym pielęgowaniem chorych, a własnym przykładem i zachętą w tym kierunku pobudza akuszerki, praktykantki i uczennice (pielęgniarki) do troskliwego i ludzkiego traktowania wszystkich chorych.

7) Starsza akuszerka jedynie upoważniona jest do odbioru pieniędzy tak od chorych ogólnych, jak i płatnych; wyręczanie się uczennicami, pielęgniarkami lub akuszerkami jest niedopuszczalne.

8) Starsza akuszerka zbiera potrzebne informacje i dokumenty od tej kategorii chorych, od których zebrane być winny.

9) O uchyleniu się podwładnych od spełniania swoich obowiązków, o niedbałym spełnianiu takowych, o nie stosownym zachowaniu się w zakładzie, starsza akuszerka niezwłocznie melduje lekarzowi naczelnemu lub jego pomocnikowi, a gdzie są uczennice o przewinieniach ich kierownikowi kursu, zapisując przewinienie do specjalnej książki.

10) Na czas nieobecności w zakładzie starsza akuszerka powierza swoje czynności i obowiązki najdostawczej z swoich pomocnic.

11) Starsza akuszerka obowiązana dopilnować, iżby osoby obce nie były w zakładzie poza godzinami i dniami odwiedzin. O wyjątkach decyduje ordynujący lekarz.

Przepisy dla akuszerki dyżurnych na sali porodowej.

1) Akuszerka podczas dyżuru 24-godzinnego na sali porodowej odpowiedzialna jest za całodzienną pracę tak swoją, jak i uczennic (pielęgniarek).

2) Akuszerka obecną jest bezwzględnie przy każdym porodzie, czuwa nad zachowaniem aseptyki i antyseptyki przy badaniach rodzących, przy prowadzeniu porodów, poronień i przy opatrunkach. W ciężkich powikłanych przypadkach lub wątpliwych wzywa dyżurnego lekarza.

3) Akuszerka pilnuje wypełniania przez uczennice (pielęgniarki) zleceń lekarzy i ordynujących zgodnie z księgą zleceń.

4) Pod kierunkiem akuszerki odbywają się ranne i wieczorne opatrunki, mierzenie i zapisywanie ciepłoty u rodzących, zmiana bielizny i ślucie łóżek, utrzymanie porządku na sali.

5) Dyżurna akuszerka czuwa nad zachowaniem się i działalnością dyżurującej grupy uczennic (pielęgniarek).

6) Akuszerka, schodząc z dyżuru, obowiązana jest oddać swej następczyni pozostałe rodzące oraz szczegółowo poinformować ją o stanie rodzących a też oddać wyjąłowane ma-

terjały opatrunkowe, szczotki i wodę, wyczyszczone naczynia i narzędzia.

7) O wszystkich uchyleniach się uczennic (pielęgniarek) od pracy, od spełniania obowiązków, o niewłaściwym zachowaniu się na dyżurze, o niedbałym traktowaniu swoich obowiązków dyżurna akuszerka notuje w księdze przewinień i najpóźniej w przeciągu 24 godzin melduje ordynatorowi (kierownikowi kursu).

8) Dyżurna akuszerka udziela uczniom wskazówek praktycznych, bada z nimi rodzące zewnątrz i, jeżeli zajdzie potrzeba, wewnątrz; pod żadnym pozorem nie może uchylać się od podawania wyjaśnień na zapytania uczennic ani od pomocy w badaniu t. zw. szkolnem.

9) Dyżurna akuszerka obowiązana jest dopilnować, by uczennice przez cały dzień były na wyznaczonych miejscach; w porze posiłkowej dyżurna akuszerka stopniowo zwalnia uczennice do jadalni, organizując zastępstwa na wyznaczonych posterunkach.

10) Dyżurna akuszerka musi dopilnować, by pod żadnym pozorem jednocześnie wszystkie dyżurne na sali porodowej nie oddalały się z niej, o ile znajduje się tam choć jedna rodząca.

11) Wchodząc na dyżur przyjmuje odpowiednią ilość bielizny i wszelkich innych utensylii, które przy końcu dyżuru zdaje swojej następczyni pod rachunek. Za zaginione przedmioty jest odpowiedzialną.

12) W razie operacji przygotowuje narzędzia, materiały opatrunkowe i przy operacji pomaga.

Przepisy dla dyżurnych akuszerki na sali przyjęć i salach ogólnych.

1) Dyżurna akuszerka przyjmuje do Zakładu chore po uprzednim zbadaniu ich.

2) Dyżurna akuszerka udziela informacji w Kancelarii zgłaszającym się, a też przez telefon.

3) Dyżurna akuszerka musi być obecną przy wypisywaniu się chorych z Zakładu, które mogą opuszczać Zakład tylko po wypisaniu ich przez ordynatora.

4) Dyżurna akuszerka wpisuje do księgi przyjęć chore, wypełniając odpowiednio rubryki w książce, szczególnie odnotowując czas przybycia chorej. W razie nieprzyjęcia chorej do Zakładu wydaje odpowiedni dokument z odnotowaniem, dlaczego chora nie została przyjęta

5) Dyżurna akuszerka wypełnia szemat statystyczny przyjętej chorej i zaopatruje w swój podpis.

6) Dokładnie spisuje rzeczy chorych przyjętych do Zakładu i dopilnowywa dokładnego ich przechowywania.

Ustępstwa jakiegokolwiek od powyższych przepisów mogą być dopuszczalne i stosowane jedynie na podstawie zarządzeń lekarza naczelnego lub ordynatora, przy każdorazowym uwzględnieniu warunków danego Zakładu lub oddziału.

Niniejsze uzupełnienie przepisów obowiązuje z chwila ogłoszenia w „Dzienniku Zarządu Miasta stoł. Warszawy“.

RUCH SŁUŻBOWY.

Mianują:

1) W wydziale VI-tym zdrowia publicznego:

P. Józefinę Wojciechowską, dotychczasową kancelistkę — st. kancelistką, z wynagrodzeniem w-g 7 st. sł. od dn. 1 maja r. b.

2) W wydziale VII-mym budownictwa:

a) p. Eugenjusza Szrettera — budowniczym działu I-go, z wynagrodzeniem w-g 2 st. sł.;

b) p. Bronisława Szymańskiego, dotychczasowego kontrolera technicznego sekcji mechanicznej, — technikiem inspekcyjn. urzędzeń Działu III, z wynagrodzeniem w-g 4 st. sł.;

c) p. Edmunda Trawczyńskiego, dotychczasowego dziennikarza - archiwistę wydziału XVI-go — pom. referenta działu IV-go plantacji miejskich, z wynagrodzeniem w-g 5 st. sł.;

d) p. Stanisława Wójcickiego, dotychczasowego rachmistrza — pom. referenta działu II-go, z wynagrodzeniem w-g 5 st. sł.;

e) p. Jadwigę Skrzycką, dotych-

czasową dziennikarkę - archiwistkę — pom. buchaltera działu III-go, z wynagrodzeniem w-g 5 st. sł.;

f) p. Leona Witkowskiego, dotychczasowego dziennikarza — st. rachmistrzem kancelarii wydziału, z wynagrodzeniem w-g 5 st. sł.;

g) p. Marjana Topolskiego, dotychczasowego st. kancelistę — dziennikarzem działu II-go, z wynagrodzeniem w-g 6 st. sł.;

h) p. Martę Winklerową, dotychczasową st. kancelistkę — dziennikarzem urzędu inspekcyjno-budowlanego, z wynagrodzeniem w-g 6 st. sł.

wszystkich od dnia 1 kwietnia r. b.

Zwalam:

1) W wydziale V-tym szpitalnictwa: p. Anielę Bucelską ze stanowiska kancelistki szpit. la im. Karola i Marii od dnia 1 czerwca r. b., zgodnie z podaniem.

2) w lombardzie miejskim: p. Bronisława Kępińskiego ze stanowiska skarbnika centrali od dnia 1 czerwca r. b. zgodnie z podaniem.

Urlopowani:

p. Józef Ochrymowicz, naczelnik wydziału I-a finansowego, — na przeciąg 4-ch tygodni, licząc od dnia 10 lipca r. b., — zastępować będzie p. Stanisław Lipiński, kierownik centralnej rachuby.

Zwolnieni:

1) w wydziale XVII-tym opieki i pomocy społecznej:

uchwałą Magistratu № 550 z dnia 11 czerwca r. b.

p. Gracjan Czyżewski ze stanowiska st. referenta sekcji kontroli służby, od dnia 1 maja r. b., z powodu skasowania etatu.

2) w Urzędzie Mieszkaniowym: uchwałą Magistratu № 697 z dnia 18 maja r. b.:

p. Władysław Swieprawski ze stanowiska referenta od dnia 1 maja r. b.

Zmarli:

1) w wydziale I-b podatkowo-egzekucyjnym:

ś. p. Roman Gąssowski, dozorca egzekucyjny — w dniu 28 maja r. b.

2) w wydziale VIII-ym wodociągów i kanalizacji:

ś. p. Wojciech Zajkowski. pom. referenta stacji pomp kanałowych w dniu 4 czerwca r. b.

Prezydent: (—) *St. Nowodworski.*

Naczelnik wydziału do spraw ogólnych: (—) *P. Kłossowski.*

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

✓ Muzeum i biblioteka Seweryna Smolikowskiego.

Po zmarłym przed półtora rokiem znanym zbieraczem i bibliofilu Sewerynie Smolikowskim pozostały cenne zbiory muzealne złożone z obrazów mistrzów polski*ch* i zagranicznych i olbrzymiej kolekcji sztychów oraz biblioteka, licząca kilkadziesiąt tysięcy tomów. Spadkobiercy zmarłego Ojciec Paweł Smolikowski z zakonu Zmartwychwstańców oraz panie Walerja Szaniawska i Aleksandra Pohorecka, licząc się z wolą zmarłego, jakkolwiek nie wyrażoną w testamencie, postanowili przekazać zbiory po zmarłym bacie na rzecz instytucji publicznych.

Decyzję o tem, gdzie zbiory znajdą najlepszy użytek, rodzina przekazała gronu rzeczoznawców, przedstawicieli zainteresowanych ministerstw, oraz pp. mecenasowi Antoniemu Osuchowskiemu i prof. Waleremu Miklaszewskiemu.

W ministerstwie oświecenia odbyła się świeżo narada, na której sprawę tę szczegółowo omawiano. Większość zebranych wypowiedziała się za przekazaniem zbiorów muzealnych Muzeum Narodowemu (ul. Podwale), biblioteki zaś—Bibliotece Narodowej, która powstać ma wkrótce, a której podwalinę stanowią będą zbiory biblioteczne rewindykowane obecnie z Rosji. Po załatwieniu koniecznych formalności, rodzina przekaze pozostałe po Sewerynie Smolikowskim zbiory zgodnie z opinią powziętą na zebraniu.

ROZPORZĄDZENIA I OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

Ustawa elektryczna

(z dnia 21 marca 1922 r.).

Art. 1. Na wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie lub rozdzielanie energii elektrycznej w celu zawodowego zbytu albo choćby bez zbytu, lecz w celu zasilania publicznych środków komunikacji, korzystających z prądu silnego, wymagane jest uprawnienie rządowe.

Art. 2. Uprawnień udziela się tylko na czas ograniczony. Uprawnienie może być przedłużone na określony przeciąg czasu. Przeniesienie uprawnienia na inną osobę może nastąpić tylko za zezwoleniem rządowem.

Art. 3. Uprawnienie może być unieważnione, jeżeli rozpoczęcie robót lub uruchomienie urządzeń nie nastąpiło z winy uprawnionego w oznaczonym terminie.

Art. 4. Uprawnienie winno zawierać określenie obszaru zasilanego, termin trwania uprawnienia, termin uruchomienia, warunki dostawy prądu, warunki wykupu (art. 7), oraz wymienienie szczególnych praw i obowiązków, związanych z uprawnieniem.

Art. 5. Nadawanie, przedłużanie i unieważnienie uprawnień oraz udzielenie pozwoleń na przenoszeniu uprawnień należy do ministra robót publicznych. Minister nadaje uprawnienia na podstawie dochodzeń, przeprowadzanych przez wojewodów w postępowaniu, które określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 6. Zakładem elektrycznym w rozumieniu niniejszej ustawy jest urządzenie, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej.

Art. 7. Każdy zakład elektryczny, działający na mocy uprawnienia (art. 1), może być przez państwo w interesie dobra publicznego na warunkach, przewidzianych w umowie z otrzymującym uprawnienie, wykupiony. Prawo wykupu może być na wniosek ministra robót publicznych w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych przenie-

sione uchwałą Rady ministrów na ciała samorządowe lub ich związki, co nie uwalnia tychże od obowiązku uzyskania uprawnienia w myśl przepisów art. 1—5.

Art. 8. Zakładom elektrycznym, działającym na mocy uprawnienia (art. 1), oraz zakładom elektrycznym państwowym przysługuje prawo korzystania zgodnie z planami, zatwierdzonymi przez ministra robót publicznych, z dróg publicznych tak kołowych, jako też wodnych i żelaznych, z ulic i placów publicznych oraz za odszkodowaniem z posiadłości państwowych, gminnych i prywatnych w celu prowadzenia przewodów nad lub pod ziemią, ustawiania stacji transformatorów i innych tego rodzaju urządzeń, umocowywania przewodów i wsporników na ścianach i dachach budynków, oraz obcinania gałęzi drzew, rosnących w pobliżu przewodów. W razie braku porozumienia co do wynagrodzenia, wysokość tegoż ustala sąd. Brak porozumienia nie wstrzymuje jednak korzystania z praw powyżej przewidzianych.

Wszelkim innym zakładom elektrycznym prawo korzystania z dróg, ulic i placów publicznych może być udzielane na określony przeciąg czasu bądź przez wojewodę, bądź—gdy idzie o drogi, ulice lub place, będące pod zarządem innych organów—przez te organy za zgodą wojewody.

Przy zatwierdzaniu planów należy zasięgać opinii samorządów, w szczególności pod względem estetycznym.

Art. 9. Za szkody i nieszczęśliwe wypadki, spowodowane urządzeniami elektrycznymi, odpowiada przedsiębiorca, eksploatujący zakład elektryczny, jeśli nie udowodni, że szkoda lub wypadek nastąpiły z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, albo zostały wywołane siłą wyższą.

Art. 10. Nieruchomości, stale lub czasowo potrzebne do budowy i utrzymania zakładów elektrycznych użyteczności publicznej, mogą być nabyte drogą wywłaszczenia lub czasowo zajęte. Orzeczenie o wywłaszczeniu, względnie czasowem zajęciu, zawiera-

jące także określenie na podstawie oszacowania przez niezainteresowanych rzeczoznawców wysokości wynagrodzenia za przedmiot wywłaszczony lub zajęty, wydaje na zasadzie aktu uprawnienia (art. 4) wojewoda.

Stroną interesowana niezadowolona z wynagrodzenia, oznaczonego przez władzę administracyjną, może w terminie 30-dniowym od dnia doręczenia zwrócić się do właściwego sądu o oznaczenie wysokości wynagrodzenia w drodze postępowania sądowego. Orzeczenie wywłaszczające nadaje jednak uprawnionemu prawo objęcia w posiadanie przedmiotu wywłaszczonego, jeżeli włoży do depozytu sądowego wynagrodzenie, oznaczone w orzeczeniu władzy administracyjnej.

Art. 11. Zakłady elektryczne, istniejące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, mogą wytwarzać, przetwarzać, przesyłać lub rozdzielać energję elektryczną bez uprawnień, w art. 1 przewidzianych. Wszelako i dla tych zakładów należy uzyskiwać rzeczone uprawnienia na całokształt urządzeń, jeżeli zakłady te mają zmienić charakter swojej działalności, albo rozszerzyć obszar zasilania, zakreślony umowami, na zasadzie których zakłady te działają w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, albo—gdy chodzi o zakłady konunalne—mają wyjść poza obszar danej jednostki samorządowej.

Dla istniejących zakładów elektrycznych, posiadających uprawnienia (koncesje) rządowe albo umowy koncesyjne z ciałami samorządowymi lub ich związkami, należy uzyskiwać uprawnienia, w art. 1 przewidziane, na całokształt urządzeń również i wtedy, gdy po wygaśnięciu tych uprawnień, względnie umów, zakłady te mają działać nadal na obszarach, objętych temi uprawnieniami, względnie umowami, wyjąwszy przytem wypadki przejścia zakładu, w myśl takiego uprawnienia lub umowy, na własność koncesjo-dawcy.

Minister robót publicznych mocen jest w poszczególnych wypadkach dla względów dobra publicznego, wrazie

zamierzonego rozszerzenia obszaru zasilania przez zakład elektryczny, istniejący w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, nadawać uprawnienia, w art. 1 pr ewidziane, tylko na to rozszerzenie.

Art. 12. Bezterminowe uprawnienia (koncesje) rządowe i bezterminowe umowy koncesyjne z ciałami samorządowymi lub ich związkami, wydane, względnie zawarte przed wejściem w życie ustawy niniejszej, wygasną z mocy samego prawa w dniu 1 stycznia 1972 r. Nie dotyczy to zakładów elektrycznych komunalnych.

Art. 13. Uprawnienia (koncesje) rządowe i umowy koncesyjne z ciałami samorządowymi lub ich związkami, wydane, względnie zawarte przed wejściem w życie ustawy niniejszej, wygasną w dniu 1 stycznia 1923 r., jeśli do tego dnia nie nastąpi uruchomienie urządzeń, przewidzianych w tych uprawnieniach, względnie umowach.

Art. 14. Każdy zakład elektryczny może być zobowiązany uchwałą Rady ministrów do oddawania na żądanie ministra robót publicznych zbywającej energii elektrycznej na rzecz elektrowni użyteczności publicznej za odpowiednim wynagrodzeniem. Wrazie niedojścia do porozumienia wysokość wynagrodzenia oznaczy sąd. Brak porozumienia co do wysokości wynagrodzenia nie wstrzymuje obowiązku dostarczania energii elektrycznej.

Art. 15. Zarządzenia w przedmiocie tworzenia nowych i znoszenia istniejących zakładów elektrycznych państwowych, mających cele, wskazane w art. 1, tudzież w przedmiocie rozszerzania obszaru, zasilanego przez takie zakłady, lub zmiany ich charakteru, jak również zarządzenia w przedmiocie przejmowania przez Państwo zakładów elektrycznych, należących do innych osób, winny być wydawane w porozumieniu z ministrem robót publicznych.

Powstawanie takich zakładów winno być poprzedzone dochodzeniem w myśl art. 5.

Art. 16. Na budowę i uruchomienie zakładów elektrycznych należy uzyskać pozwolenie policyjno-techniczne. Wszelkie urządzenia elektryczne winny być wykonywane i utrzymywane zgodnie z przepisami technicznymi i normami, zatwierdzonymi przez ministra robót publicznych.

Art. 17. Każdy zakład elektryczny obowiązany jest na żądanie ministra robót publicznych dostarczać wszelkich danych technicznych, dotyczących jego ustroju i eksploatacji.

Art. 18. Minister robót publicznych mocen jest ustanowić opłaty za czynności urzędowe, dokonywane na zasadzie niniejszej ustawy.

Art. 19. Przesyłanie energii elektrycznej przez granice państwa wymaga pozwolenia Rady ministrów.

Art. 20. Energję elektryczną w rozumieniu prawa uważa się za rzecz ruchomą.

Art. 21. Minister robót publicznych może powoływać do opinjowania w sprawach elektrycznych doradcze organy fachowe.

Art. 22. Wykonanie ustawy niniejszej należy do ministra robót publicznych w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 23. Ustawa niniejsza uzyskuje moc obowiązującą po upływie dni 30 od jej ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Marszałek: (—) *Trąpczyński*. —
Prezydent ministrów: (—) *Antoni Poniński*. Minister robót publicznych: (—) *G. Narutowicz*.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 34, z dn. 16 maja 1922 r. poz. 217)

Treść N-ru 55-go:

Dział urzędowy:

Miejski podatek szkolny.
Przepisy dla akuszerek.
Ruch służbowy.

Część nieurzędowa:

Muzeum i Biblioteka S. Smolikowskiego.
Rozporządzenia i obwieszczenia rządowe:
Ustawa elektryczna.

Redaktor: **Stanisław Hierosławski**.

Wydane w drukarni miejskiej